

Хроніки Нарнії — 1. Небіж чорнокнижника (скорочено)

Клайв Степлз Льюїс

Клайв Степлз Льюїс

Хроніки Нарнії

Книга 1. Небіж чорнокнижника

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 1. НЕ ТІ ДВЕРІ

Ще за часів Шерлока Холмса у Лондоні жила дівчинка на ймення Поллі Пламмер. Вона мешкала в одному з тих будинків, що приліпилися один до одного, вишикувавшись у довгий ряд. Одного ранку Поллі вийшла на подвір'я, де познайомилися з хлопчиком, який недавно з'явився у будинку сусідів – старих брата і сестри Кеттерлі. Хлопчика звали Диг'орі. Досі він жив на селі, але його тато поїхав до Індії, а мама захворіла, тому мусила переїхати до сестри і брата. Диг'орі вважав свого дядька Ендрю Кеттерлі божевільним, бо той мав на горищі кабінет, до якого тітка Летті забороняла заходити.

Оскільки літні канікули саме розпочалися, Поллі і Диг'орі стали зустрічатися майже щодня. Того року було надзвичайно мокре та холодне літо і діти шукали розваг вдома. Поллі ще раніше відкрила для себе, що горище є спільним для усіх будинків. З кімнатки свого будинку дівчинка вибиралася на горище, де мала таємну схованку. Диг'орі цей сховок цілком припав до смаку. Та от дівчинка не знала, де кінець довгого горища, і друзі вирішили, що можуть дослідити дах і пролізти в інші будинки, наприклад, у порожній будинок, у якому багато років ніхто не жив.

Друзі добралися до дверей, що, на їхню думку, мали вести у порожній будинок. Це були маленькі дверцята у цегляній стіні. Обом було ясно, що їхня пригода стає дуже серйозною, але ніхто не відступав. Диг'орі повернув клямку, та діти здивувалися, коли опинилися в умебльованій кімнаті. Виявилося, що вони потрапили у таємничий кабінет хлопчикова дядька. Зразу увагу дівчинки привернула дерев'яна червона таця на столі, на якій парами лежали жовті і зелені кільця. Діти налякалися, коли фотель обернувся до них, а в ньому був дядько Ендрю. Він був височенним сухорлявим чолов'ягою. У нього було чисто виголене худюще обличчя з гострим носом і пронизливими світлими очима, увінчане кучмою сивого волосся. Дядько зачинив двері на коридор і ті, якими зайшли діти. Поллі і Диг'орі налякалися і просили відпустити їх. Та дядько став оповідати їм, що йому саме потрібні двоє дітей, бо морські свинки не годяться для експерименту. Старий, побачивши, що Поллі сподобалися кільця,

дозволив їй приміряти жовте. Поллі позбулася страху і була переконана, що старий добродій зовсім не божевільний. Та не встигла Поллі приміряти перстень, як відразу зникла, хоч Дигорі ще встиг крикнути, щоб не торкалася і не брала перстня.

РОЗДІЛ 2. ДИГОРІ ТА ЙОГО ДЯДЬКО

Дигорі не міг закричати, бо дядько сказав, що крик може почути хлопчикова мама, а переляк може вчинити з нею щось погане. Дядько Ендрю дуже радів, що дівчинка зникла, отже, його експеримент вдався.

Старий став розповідати, що був похресником пані Лефей (у її жилах текла кров феї), яка перед смертю довірила йому свою маленьку скриньку, щоб він спалив її, не відкриваючи, здійснивши при цьому певний обряд... Тієї обіцянки він не додержав... Ендрю довго не насмілювався відчинити скриньку, яка була древніша за усі народи. Скринька належала атлантам. Вона потрапила сюди із затонулого острова Атлантида. Ендрю довго вивчав магію, а коли відчинив скриньку і знайшов там дрібний, сухий пил, то зрозумів, що якщо надати йому правильної форми, то цей порошок перенесе людину назад, у те місце, звідки він прибув. Йому поталанило виготовити жовті перстені, які переносили морських свинок кудись, але тваринки не поверталися. Тут Дигорі запитав, чому ж дядько сам не перенесеться туди, а використовує тварин. Старий пояснив, що не може піддавати себе такому ризику. Дигорі був обурений, що дядько послав у інший світ беззахисну дівчинку. Дядько сказав, що він – великий учений, чорнокнижник, посвячений, який здійснює експеримент, і йому потрібні живі істоти, приречені на це. Хлопчик запитав, як можна повернути Поллі, і тоді старий сказав, що для зворотної подорожі існують зелені перстені, але Дигорі мусить вдягнути на руку жовтого персня, прихопити з собою два зелених: один – для себе, а другий – для дівчинки, і відправитися у інший світ.

Тільки тепер Дигорі усвідомив, у яку пастку потрапив. Та він мусив йти. Дядько одягнув пару рукавиць, бо перстені спрацьовували, коли їх торкнутися голою рукою. Він поклав два зелені перстені у кишеню хлопчика, а жовтий простягнув йому. Дигорі сумнівався, адже залишав тут маму, але й дівчинки він не міг не врятувати.

РОЗДІЛ 3. ЛІС ПОМІЖ СВІТАМИ

Як тільки хлопчик одягнув перстень, дядько Ендрю та його кабінет одразу зникли. Дигорі бачив зелене світло, а тоді почав видряпуватися на пологий берег невеликої калюжі, порослий густою зеленою травою. Коли хлопець звівся на рівні ноги, то зауважив, що ані не змок, ані не засапався. Одяг був цілком сухий. Дигорі стояв посеред густого лісу. Деревя росли так щільно і були такими густими, що він не зміг побачити жодного клаптика неба. Там, нагорі, мабуть, світило дуже яскраве сонце, бо це зеленаве світло було насичене і тепле. Це був найтихіший ліс, який тільки можна собі уявити. В ньому не було ні пташок, ні комашок, ні звірів, ані вітру. Та калюжка, з якої щойно вистрибнув Дигорі, не була єдиною. Де лиш сягав зір, усюди рясно виблискували десятки інших.

Дигорі наполовину забув, як потрапив сюди. У кожному разі, він зовсім не думав ні про Поллі, ні про дядька Ендрю, ані навіть про свою маму. Він не чув жодного страху,

хвилювання чи зацікавлення. Та тут він помітив під деревом сонну Поллі і відразу почав згадувати все. Поллі теж згадала Диг'орі і все інше. Діти побачили морську свинку, перев'язану стрічкою з жовтим перстнем.

Діти додумалися, що повернутися додому можна, стрибнувши у калюжу, коли на пальці зелений перстень. Вони уже хотіли повертатися, аде Диг'орі спала гарна думка: стрибнувши у іншу калюжу, вони могли б помандрувати у інші світи, про які, напевно, навіть дядько Ендрю не здогадується. Цей ліс був чимось схожим на перехідне місце, що не належить до жодного зі світів. Але якщо ти вже опинився тут, то можеш звідси потрапити у всі інші світи. Поллі назвала його "Ліс поміж Світами". Та дівчинка не хотіла стрибати у інші калюжі, поки не переконається, чи можуть вони повернутися додому через їхню стару калюжу. Друзі вирішили пройти хоча б частину шляху, щоб побачити, чи калюжа пустить їх.

Диг'орі спробував було посперечатися, але зрештою пристав на пропозицію Поллі. Вони погодилися випробувати зелені перстені. Діти взяли за руки і стрибнули. Але як тільки їм здалося, що вони повертаються у кабінет до дядька Ендрю, то поскидали зелені перстені й натягнули жовті. Вони знову опинилися в лісі, що обступив їх звідусіль, такий же зелений, яскравий та безмовний. Диг'орі уже пішов до інших калюж, коли Поллі нагадала, що треба позначити якимось калюжу, що веде додому, бо всі вони однакові. Диг'орі вирізав своїм складаним ножиком смужку дерну на березі калюжі. Діти пішли до невідомої калюжі, вдягли жовті перстні і стрибнули, але нічого не сталося. Тоді друзі здогадалися, що тут треба натягнути зелені перстені. І вони стрибнули.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 4. ДЗВІН І МОЛОТОК

Цього разу магія подіяла. Друзі опинилися у дивному місці, де світло було якимсь тьмяним, радше червонуватим, зовсім невеселим. Наші мандрівники стояли на вимощеній площі, а навколо них догори здіймалися споруди без дахів. Діти перебували у своєрідному подвір'ї. Поллі не подобалося все це. Було досить прохолодно. Все виглядало дуже старим. Диг'орі хотів оглянути руїни довкола, тож вони почали переходити площі, брами, порожні зали. Ніде не було видно живих створінь. Та в одній кімнаті було багато людей, тільки вони були нерухомі і схожі на воскові фігури. Поллі зацікавили розкішні строї цих людей. Всі постаті були в мантиях та з коронами на головах. З корон і важких разків намиста холодно визирало яскраве коштовне каміння вражаючих розмірів. Всі обличчя були гарними. І чоловіки, і жінки здавалися добрими, мудрими. Найбільше зацікавлення у дітей викликала остання постать – жінка, одягнена найрозкішніше з-посеред усіх, дуже висока (хоча всі постаті в цій кімнаті були вищими, аніж люди у нашому світі) і така жорстока та пихата, що просто перехопило подих. Однак вона також була прекрасною. Багато років по тому Диг'орі, ставши поважним чоловіком, говорив, що ніколи у своєму житті не зустрічав жінки, прекраснішої за неї.

Посеред кімнати була квадратна колона, увінчана миленькою золотою аркою. З арки звисав невеличкий золотий дзвін, а поруч лежав маленький золотий молоточок, щоб дзвонити. Дітям вдалося дещо зрозуміти з написаного. Там говорилося, що потрібно вдарити у дзвін, який розбудить "погибелі примару". Поллі заборонила хлопцеві дзвонити, але той не втримався. Щоб Поллі не торкнулася жовтого перстня і не перенеслася у ліс, Дигорі викрутив їй руки, а тоді легенько тенькнув у золотий дзвін. Спершу дзвін озвався солодкою нотою, потім загудів сильніше. Щось загуркотіло зовсім близько. У одному кутку кімнати обвалилося майже чверть стелі. Нараз гудіння дзвону припинилося. Хмари пилу осіли. Все знову затихло. Дигорі і Поллі не здогадувалися, що їх чекає.

РОЗДІЛ 5. РУЙНІВНЕ СЛОВО

В уцілілій частині кімнати раптом ожила жінка, яка видалася Дигорі такою прекрасною. Відразу стало ясно, не так через корону та шати, як через блиск її очей та вигин вуст, що то велика королева. Вона оглянула всю кімнату, побачила ушкодження, побачила дітей, але з її обличчя неможливо було прочитати, що вона думає про все це і чи взагалі хоч трохи здивована. Королева рушила вперед сягистим кроком. Вона запитала, хто розбудив її, хто зламав чари. "Здається, я", – відповів Дигорі. Королева отримала пояснення, що все сталося завдяки магії хлопчикowego дядька Ендрю. Раптом деь повалився мур. Королева сказала, що треба забиратися звідси, бо тут небезпечно. Міцно вхопивши обох дітей за руки, вона повела їх крізь справжній лабіринт залів, сходів, внутрішніх двориків. Знову і знову чули вони, як обвалюються частини палацу, іноді зовсім поруч. На головному вході королева чарами розсипала величезні двері.

Вони вийшли на відкритий простір, і нарешті діти дізналися, що тут Черн, величавий град, місто Царя Царів, чудо світу, а ця жінка – Джейдіс, остання королева цього світу. Вона воювала зі своєю сестрою, була готова укласти мир, якщо сестра поступилася б тронем. Та Джейдіс була відома таємниця Руйнівного Слова, і коли у битві полягли всі її воїни, вона вимовила це слово і за мить залишилася єдиною живою істотою під сонцем. Джейдіс чекала, ж доки хтось прийде і, вдаривши у дзвін, розбудить її. Світ тут був старішим, тому сонце було тут великим, червоним і таким холодним.

Джейдіс наказала дітям, щоб взяли її у свій світ. Поллі і Дигорі ошелешено переглянулися. Поллі одразу була не сподобалася королева. Цілком очевидно, що королева не була тією особою, котру варто брати зі собою додому. Королева уже планувала, як за допомогою магії, завоює світ дітей.

Діти швидко торкнулися до свої перстнів у кишенях, щоб втекти від королеви.

РОЗДІЛ 6. У ДЯДЬКА ЕНДРЮ ПОЧИНАЮТЬСЯ КЛОПОТИ

Коли вони опинилися у Лісі поміж Світами, то виявили, що не самі. Королева виринула разом із ними, чіпко тримаючись за волосся Поллі. Раптом Джейдіс зіщулилась і дуже важко дихала, втрачаючи сили. У Лісі вона чомусь почувалася погано. Діти уже хотіли втекти від неї додому, але королева-чаклунка розпачливим кволим голосом попросила допомоги. Дигорі відчув якийсь жаль до королеви, та врешті

діти пірнули у свою калюжу. Тільки-но вони стрибнули, Дигорі відчув, як два холодні пальці міцно вчепились за його вухо.

Чаклунка з дітьми опинилася у кімнаті дядька. Тут уже чаклунка поборолася своєю слабкістю. Дядькові просто перехопило подих. Джейдіс належала до роду велетів у королівській родині Черну. Проте навіть її зріст не міг змагатися з її красою, люттю та дикістю. Дядько Ендрю кланявся, потирив руки і лупав очима, правду кажучи, смертельно переляканий. Джейдіс схопила його за горло, назвала рабом і наказала знайти їй кеб. Чаклунка сипала погрозами, особливо, коли побачила, що дядько – простий чорнокнижник, а не могутній чаклун.

Коли дядько пішов шукати візника, а діти лишилися з чаклункою, вона не звертала на них уваги. Скоро Джейдіс від нетерплячки розгнівано вийшла з кімнати на розшуки дядька Ендрю. Поллі вирішила побігти горищем додому, щоб встигнути на обід. Дигорі попросив дівчинку вертатися, як тільки зможе, і попросив пробачення за те, що звільнив чаклунку.

Дядько Ендрю, спустившись з горища, не побіг відразу по кеб. Спершу він вдягнув свій найкращий одяг, бо чаклунка йому дуже сподобалася, а він був старим 60-річним нежонатим кавалером. Для сміливості він випив алкоголю і рушив надвір, та спершу попросив грошей у сестри, яка саме лагодила матрац. Тітонька Летті відмовилась дати йому грошей, бо Ендрю і так багато витрачав на сигари і випивку.

У цю мить двері до кімнати раптом розчахнулися навстіж. Тітонька Летті озирнулася і зі здивованням уздріла на порозі незвичайну жінку, розкішно одягнуту, з оголеними руками та блискучими очима. То була чаклунка.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 7. ЩО ТРАПИЛОСЯ ПЕРЕД ДВЕРИМА

Королева закричала, чи довго їй ще чекати колісницю. Дядько Ендрю аж присів від страху. Тітонька Летті подумала, що ця жінка належить до мандрівного цирку. Коли тітка наказала забиратися геть, Джейдіс викрикнула якесь закляття, та раптом усвідомила, що її чари не діють у цьому світі. Тоді вона ухопила тітоньку Летті і кинула через кімнату. На щастя, тітка впала на матрац. Саме тоді прибув кеб, і чаклунка потягла дядька Ендрю з собою.

Дигорі і служниця підняли тітку, яка наказала зараз же звернутися до поліції, а сама пішла готувати обід для пані Керк – матері Дигорі. Коли з обідом для мами упорались, небіж із тіткою пообідали самі. Хлопчик планував доторкнутися до Джейдіс, а потім до жовтого персня, щоб вони обоє опинилися у Лісі поміж Світами. Єдиним виходом було чекати, що дядько і чаклунка повернуться, тож Дигорі застиг біля вікна. Тим часом вдома Поллі насварили за забруднений одяг, нагодували і покарали, відправивши на 2 години в ліжко.

Поки хлопчик чекав, одна пані прийшла провідати його маму. Хлопчик почув розмову тітки і тієї пані про те, що поліпшити стан його мами можуть хіба фрукти з

Країни Молодості. Диг'орі подумав, що це цілком можливо тепер, коли він знає про інші світи. Раптом він почув шум галопу. Зверху на кебі їхала Джейдіс. Кеб урізався у вуличний ліхтар і розстроївся на шматки. У мить удару чаклунка скочила на спину коня і встигла встати на верхи. Другий кеб з'явився майже відразу за першим. Прибули і поліціянти. За ними, на велосипедах, ще зо двадцять чоловік (в основному хлопчаків-розсильників). Наприкінці сунув іще натовп піших роззяв. Всі хотіли побачити чудасію. Якийсь пан пожалівся поліції, що ця жінка пограбувала його крамницю, поцупивши разок перлів.

Диг'орі вибіг і хотів добратися до Джейдіс, щоб торкнутися і перенестися у Ліс. Поллі теж уже прибігла. Чоловік-візник, власник коня, якого викрала чаклунка, просив допомоги у поліціянта. Візник почав кликати свого коня Перчика, а Джейдіс неласкаво мовив, щоб віддала коня і йшла додому на горня доброго чаю і відпочила. І тоді вперше озвалася чаклунка: "Собако! Ми є імператриця Джейдіс".

РОЗДІЛ 8. БІЙКА БІЛЯ ВУЛИЧНОГО ЛІХТАРЯ

Чоловіки почали насміхатися з "імператриці". Обличчя чаклунки запалало рум'янцем і вона дуже вишукано вклонилася, бо спершу не зрозуміла жартів. Усвідомивши, що з неї кепкують, вона виламала металеву поперечину вуличного ліхтаря і з розмаху торохнула залізним прутком по шоломі старшого поліціянта. Той упав як підкошений. Тут знов розлігся тріск і другий поліціянт також обм'як. Юрба розлючено заревіла: "Стягніть її додолу! Діставайте камені з бруківки! Викликайте військових!" Але більшість людей відбігла чимдалі. Візник, який, вочевидь, був найхоробрішою, як і найдобрішою, особою серед присутніх, залишився поряд із конем, бо Перчик уже не мав сил.

Диг'орі врешті вхопив Джейдіс за литку. Вона хвицьнула і вдарила його в обличчя. Від болю хлопець відпустив її. Губа його була розсічена, а в роті зібралося повно крові. Десь зовсім поряд дядько Ендрю просив чаклунку заспокоїтися. Диг'орі вдруге вхопився за її п'яту, але чаклунка знову його струсила. Той залізний прут повалив уже багатьох людей. Хлопець зробив третю спробу і учепився за п'яту. Він торкнувся іншою рукою перстня у кишені і перенісся у Ліс.

Як тільки вони вилізли з калюжі, Поллі вигукнула, що тут і кінь, і пан Кеттерлі, і візник. Чаклунка у Лісі знову зблідла і схилилася коневі на шию, обличчям у гриву. Видно було, що відчувається вона вкрай погано. Дядько Ендрю тремтів. А от Перчик на очах почав оживати. Кінь хотів пити і рушив навпростець до найближчої калюжі. Диг'орі далі тримався за п'яту чаклунки, а Поллі не випускала руки Диг'орі. Візник одну руку поклав на Перчика, а дядько Ендрю, якого все ще трусило, саме вчепився у другу руку візника.

Так коник і не напився з тієї калюжі. Натомість уся компанія виявила, що поринає у темряву...

Вони опинилися у повній темноті, і чаклунка сказала, що це порожній світ, це Ніщо. У цій ситуації дядько Ендрю бажав тільки випити спиртного, а візник сказав, що треба усім заспокоїтися, бо всі живі-здорові, і хтось їх порятує. Ну а якщо вони всі

померли, то коли чоловік провадив порядне життя, йому нема чого боятися. І він заспівав. Він завів обжинковий гімн, діти також приєдналися. Звучало славно. Дядько Ендрю з чаклункою утрималися.

Коли пісня уже закінчувалася, Дигорі відчув, як дядько відтягує його. Старий сказав хлопчику, щоб брав перстень, і вони обоє забиралися звідси. Та чаклунка раптом закричала, що все чує, і не пустить свого раба. А хлопчик сказав, що не залишить тут Поллі, візника і коника...

Раптом у темряві якийсь голос почав співати. То не були слова. То, мабуть, і не була мелодія. Але це був найчарівніший звук, який Дигорі будь-коли доводилося чути. До голосу приєдналося безліч голосів у повній гармонії. Однієї миті ще була суцільна темрява, а вже наступної заяскріли тисячі і тисячі зірок. Майже над самим горизонтом небо почало сіріти. Повіяв легенький, дуже свіжий вітерець. Небо в одному місці повільно і невпинно світлішало. Можна було вже розрізняти темні обриси пагорбів. Увесь той час Голос продовжував свій спів.

Чаклунка, мабуть, розуміла цю музику краще, ніж будь-хто з них. Вона міцно зціпила губи і стиснула кулаки. Від часу, коли розпочалася пісня, вона зрозуміла, що весь цей світ наснажується іншою магією, сильнішою за її власну. Чаклунка була сповнена ненависті.

У небі зродилося молоде сонце. Довкола на землі розгорнлася розлога долина, через яку звивалася широка бистра річка. Мандрівники нарешті побачили самого співака і забули геть про все на світі. Це був лев. Велетенський, гривастий та ясний, він стояв лицем до сонця, що саме сходило. Він широко відкрив рот у співі.

Дядько Ендрю хотів утекти, залишивши чаклунку напризволяще. Вона хотіла відібрати перстні, але Дигорі схопив Поллі за руку і вигукнув, що коли хтось наблизиться до них, то вони зникнуть, а решта залишаться тут назавжди.

Раптом після лева змінилася.

РОЗДІЛ 9. ЗАСНУВАННЯ НАРНІЇ

Лев співав лагіднішу, веселішу і ритмічнішу пісню. Долина вкрилася зеленою травою, пагорби потемніли від вересових заростей. Тут і там по долині почали виростати дерева. Дядько знову хотів наблизитися до племінника, але Джейдіс пригрозила йому залізним прутом від вуличного ліхтаря.

Тим часом лев він підходив усе ближче, а всюди з'являлися дерева, кущі, квіти. Раптом чаклунка зухвало рушила назустріч левові. Той усе співав, ступаючи повільно й обважніло. Вона підняла руку і пожбурила залізний прут просто йому в голову. Та він навіть не відчув удару. Прут вціпив лева майже поміж очі, зісковзнув і глухо впав у траву. Важко було сказати, чи він узагалі зауважив той удар. Чаклунка пронизливо зойкнула, кинулася навтьоки і вмить зникла між деревами. Дядько Ендрю також повернувся, щоб дременути слідом за нею, але перечепився через корінь і з розгону хляпнув лицем просто у маленький струмочок.

Лев пройшов повз них так близько, що вони могли торкнутися до його гриви. Коли лев минув їх і пройшов кілька кроків далі, він раптом повернувся, пройшов повз них

знову, а потім продовжив свій шлях на схід.

Зі струмка, пирхаючи та відпльовуючись, виліз дядько Ендрю і наказав племіннику забирати їх усіх додому. Та Диг'орі вирішив залишитися і подивитися, що ж буде далі. Хлопчик побачив, що від прута з ліхтаря починає рости вуличний ліхтар, який навіть світився.

Тепер дядько Ендрю вигукнув, що відкрив світ, де все вибухає життям та ростом, а комерційні можливості цієї країни безмежні. Дядько назвав цей світ Країною Молодості, і Диг'орі вирішив спитати лева, чи немає тут таких фруктів, від яких мама одужала б.

Лев співав ще іншу пісню, яка викликала бажання бігати, стрибати та видиратися на дерева. І раптом з землі почали виходити найрізноманітніші тварини. Тепер пісню лева ледве можна було розчути серед галасливого каркання, воркування, кукурікання, ревіння, іржання, гавкоту, гарчання, мукання, бекання і трубіння.

Старий кінь візника риссю промчав поруч і приєднався до інших тварин. Кінь більше не нагадував старого загнаного раба, як це було у Лондоні. Й ось тепер лев уперше змовк. Він підходив до двох та торкався своїм носом до їхніх носів. Він торкнувся пари бобрів з-поміж усіх бобрів, двох леопардів з-поміж усіх леопардів, одного оленя та однієї лані з-поміж усіх оленей і ланей, а інших залишив. Деяких звірів він пропустив зовсім. Але ті пари, яких було помічено, одразу відходили від своїх і йшли услід за ним. Вибрані звірі зберігали цілковиту мовчанку. Диг'орі розумів, що має відбутися щось дуже важливе.

Раптом діти почули, як глибочечний первісний голос промовив: "Нарніє, Нарніє, Нарніє, пробудись! Люби! Мисли! Говори! Дерева нехай мандрують! Звірі нехай говорять! Води хай будуть чарівними!"

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 10. ПЕРШІЙ ЖАРТ ТА ІНШЕ

З-поміж дерев виходив лісовий люд: боги та богині лісу. Разом із ними з'явилися фавни, сатири та гноми. З ріки вийшов річковий бог зі своїми доньками наядами. Кінь Перчик раптом заговорив і пішов до інших звірів. Лев, якого звали Аслан, сказав тим звірям, які говорили, що дарує їм Нарнію: землю, ліси, плоди, річки, безмовних звірів.

Аслан говорив, що тепер треба подбати про безпеку Нарнії, бо лихо вже проникло сюди. Лев покликав ближче до себе гнома, річкового бога, дуба, сича, двох воронів і слона, а потім рушив з ними на схід.

Диг'орі, візник і Поллі рушили за левом. Хлопчик сподівався отримати від лева щось, що врятувало би його маму. Звірі були так зайняті розмовами та знайомленням, що й не помічали трьох людей, аж доки ті не підійшли впритул. Дядько Ендрю гукав до племінника, щоб вертався, але ніхто не слухав старого.

Візник увесь час намагався потрапити на очі Перчику. Врешті йому це вдалося. Перчик, що уже забув господаря, знову згадав його. Диг'орі сів на коня, щоб швидше

наздогнати Аслана, а візник і дівчинка пішли услід.

У цю мить великий бульдог помітив дядька Ендрю, який стояв біля річки. Отож, у той час як в однім керунку Перчик шпарко мчав Диг'орі, а Поллі з візником пішки доганяли їх, більшість звірів, із ревом, гарчанням, вуркотінням та іншими різноманітними звуками, що виражали веселе зацікавлення, рушила до дядька Ендрю.

З того часу, як уперше з'явилися звірі, дядько Ендрю відступав усе глибше і глибше у хаші, бо боявся і зовсім не розумів їхньої мови. Навіть спів лева був для нього простим риканням. І ось коли вся юрба звірів рушила у його бік, дядько повернувся і кинувся рятувати своє життя. В Лондоні він був занадто старий для бігу, а зараз летів з шаленою швидкістю. Та звірі таки наздогнали його і перегородили шлях. Тоді дядько зомлів зі страху.

РОЗДІЛ 11. ДИГ'ОРІ І ДЯДЬКО ПОТРАПИЛИ У СКРУТУ

Звірі припускали різні версії, ким є дядько Ендрю: деревом, звіром, навіть лихом, про яке казав Аслан. Нарешті звірі вирішили, що то дерево і посадили неприємного в землю, на щастя, ногами вниз. Потім слониха набрала у хобот води і полила його. Це відродило пана Ендрю до життя. Він остаточно прийшов до тями.

Перчик із Диг'орі наздогнали невеличкий гурт Аслана з вибраними радниками. За словом Аслана слон, ворони та й усі решта відійшли вбік. Диг'орі зіскочив з коня й опинився віч-на-віч з Асланом. Лев виявився ще більшим і ще гарнішим, ще золотосяйнішим і ще страшнішим, ніж собі думав хлопчик. Диг'орі навіть не насмівся поглянути йому у вічі. Аслан сказав, що саме хлопчик впустив у Нарнію зло – чаклунку-королеву. Диг'орі не брехав, признався, що це дійсно зробив він, а потім розповів усе, починаючи з мандрівки горищем. Хлопчику було соромно, що він привів сюди зло, йому захотілося чимскоріш провалитись крізь землю.

Потім Аслан покликав візника, якому дуже сподобалася ця країна, адже колись він був селянином. Лев запропонував чоловікові лишатися жити тут. Візник погодився, але хотів, щоб з ним була його дружина. Аслан закинув догори свою гривасту голову, розтулив рота – і з нього вихопилася одна протяжна нота. Не дуже гучна, а проте повна сили. Зненацька у Нарнії з'явилася молода жінка. Поллі одразу зрозуміла, що це дружина візника.

Аслан оголосив, що чоловік і його дружина стають першими королем і королевою Нарнії. Лев наказав їм керувати і правити всіма цими створіннями, чинити між ними справедливість, захищати їх од ворогів.

Лев запитав Поллі, чи пробачила вона Диг'орі за насильство, скоєне у залі постатей безлюдного палацу проклятого Черну. Дівчинка сказала, що так, і тоді Аслан звернувся до хлопчика.

РОЗДІЛ 12. ПЕРЧИКОВА ПРИГОДА

Диг'орі почувався щораз більш ніяково. Аслан спитав, чи готовий він виправити зло, яке заподіяв Нарнії у день її народження. Диг'орі відповів "так" і подумав про свою маму і про ті великі сподівання, які у нього були, і як усі вони розвіялися. У горлі йому застряг клубок, а на очі навернулися сльози, і він, більше не зважаючи, спитав, чи міг

би Аслан вилікувати його маму. До цього моменту він дивився на велетенські передні лапи Аслана та його здоровенні кігті, а тепер у відчаї глянув просто йому в очі. З Асланових очей котилися великі сяючі сльозини: він знав про маму. Диг'орі на мить здалося, ніби левові шкода його мами сильніше, ніж йому самому. Лев запропонував бути один до одного добрими і зараз подумати про чаклунку. Аслан задумав посадити в Нарнії дерево, до якого вона не насмілиться наблизитися, і це дерево захищатиме Нарнію впродовж багатьох років. Хлопчик мусив принести леву зерно, з якого проросте і зросте це дерево.

Диг'орі не знав, яким чином це зробить, але був впевнений, що може це здійснити. Лев обдарував Диг'орі поцілунком, і хлопець одразу відчув, як нові сили та відвага наповнили його. Аслан розповів, що треба вирушати на захід, туди, де неймовірно високі гори, річка, яка водоспадом спадає з бескидів та стрімчаків. Ген там, за бескидами – зелені лісисті пагорби, а за ними ще вищі гори – вони майже чорні. А далі, дуже-дуже далеко – високі засніжені вершини. Хлопчик повинен добратися до вершини стрімчака, за межі Нарнії, у Західні Нетрищі. Там є зелена долина з голубим озером. Та долина оточена стіною крижаних гір. На березі озера є стрімкий зелений пагорб. На вершині пагорба росте сад. Посередині саду – дерево, з якого потрібно зірвати яблуко.

Потім Диг'орі отримав підмогу: Аслан зробив Перчика-Полетуна крилатим конем. Поллі напросилася летіти разом з другом. Новий король Нарнії допоміг обом дітям вилізти на коня, тобто він дав можливість Диг'орі самому погріти чуба, а Поллі підсадив м'яко і делікатно. Наступної миті земля під ними немовби кудись провалилася і все закружляло перед очима: Полетун розпочав тривалу виправу на захід. Уся барвиста Нарнія, з галявами, скелями, вересовими луками, розмаїтими деревами, розлого простяглася під ними.

Мандрівники летіли над рікою Нарнії, потім над бескидами, потім над дикою країною скелястих вершин та похмурих лісів. Попереду невиразно бовваніли справді величезні гори. Ввечері вони приземлилися для ночівлі. Діти були раді нарешті розім'яти затерпілі ноги. Кінь кинувся жувати траву, а от друзі мали на вечерю тільки іриски, які Поллі прихопила вдома. Одну з ірисок вони вирішили посадити, адже земля тут чарівна. Коли на небо висипали яскраві зорі цього молодого світу, діти заходилися обговорювати всяку всячину: про те, як Диг'орі сподівався добути щось для своєї мами, а натомість був посланий із цим дорученням, а потім укотре нагадували одне одному прикмети того місця, яке розшукувано. Раптом їм здалося, що хтось є поруч. Поллі якусь мить була цілком переконана, що зауважила високу темну постать, яка безгучно і швидко віддалялась на захід. Проте вони нічого не знайшли і полягали спати.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 13. НЕСПОДІВАНА ЗУСТРІЧ

Зранку з іриски уже виросло цукеркове дерево, його плоди були дуже смачні. Диг'орі скупався у річці, Поллі і Полетун теж спустилися до води, а потім друзі рушили

в дорогу. Скоро вони прибули на зелений пагорб, до вершини залишилося ще три чверті шляху, і вони одразу подерлися на маківку. Полетун дерся вгору і тримав рівновагу за допомогою крил. Верхівка пагорба була оточена високою стіною із зеленого дерну. Там, усередині, за стіною, росли дерева. Діставшись до маківки, мандрівники обійшли зелену стіну геть довкола, доки надібали вхід – високу щирозлоту браму, міцно зачинену і звернену на схід. Ніколи ще вони не бачили такого таємничого місця. Воно було призначене тільки для вибраних. Дигорі одразу зметував, що інші не зможуть увійти туди разом із ним, тож рушив далі сам. Коли він підійшов упритул до брами, то побачив золоті та срібні літери, що були викарбувані на мій. Хлопець прочитав, що плоду не можна куштувати. Він поклав руку на ворота і вони легко відхилилися, відкриваючись досередини.

У саду було надзвичайно тихо, не чути й шелесту листя. Навіть фонтан, що вигравав посеред саду, плюскотів ледь чутно. Звідусіль струмували чудові пахощі. Хлопець одразу впізнав потрібне дерево: воно росло в самому центрі саду і лиш на ньому висіли великі срібні яблука. Дигорі рушив до яблуні, зірвав одне яблуко і поклав до нагрудної кишені піджака. Проте він не втримався від спокуси оглянути і понюхати плід, перед тим як сховати. Ох, ліпше би він цього не робив: зненацька хлопця охопила страхітлива спрага та голод і ним оволоділо пристрасне бажання скуштувати забороненого плоду. Дигорі похапцем сховав його до кишені.

Хлопчик саме повернувся, аби рушити назад до воріт, та заляк, мов громом уражений. Він був не сам! За кілька ярдів од нього стояла чаклунка! Вона якраз викинула геть недогризок яблука, яким щойно ласувала. Дивно, але сік яблука був доволі темним і жакливою плямою розплився навколо її рота. Дигорі одразу здогадався, що чаклунка перелізла через мур. Вона виглядала дужчою і величнішою, ніж будь-коли, і навіть, можна сказати, тріумфувала, проте обличчя її було крейдяно білим.

Дигорі щодуху помчав до поріг, та чаклунка метнулася за ним. Як тільки він вискочив назовні, брама сама по собі зачинилася. Це дало змогу хлопцеві відірватися від переслідування, але ненадовго. Поки він добігав до друзів і гукав до них злітати, чаклунка наздогнала його. Вона сказала, що все знає. Бо підслухала розмову дітей під час ночівлі. Чаклунка переконувала хлопця нести плід з дерева не леву, а мамі, яка помирає. Чаклунка розповіла, що яблуко – це плід молодості, життя, тепер вона не постаріє і не помре, бо з'їла його. Чаклунка майже переконала Дигорі, а тоді сказала, що він може не брати з собою назад оте мале дівчисько (чаклунка ж не знала, що Поллі може вибратися звідси за допомогою своїх перстенів). Тоді хлопчик виявив: все, про що говорила чаклунка, насправді було фальшивим і облесливим.

Упродовж усієї суперечки Поллі не наважувалася зронити і слова, адже це не її мама помирала. Діти скочили на коня і піднялись уже так високо, що не чули чаклунки. Згодом вона подалася на північ.

Мандрівники легко добралися до Нарнії ще до настання ночі. Всю дорогу Дигорі мовчав, а друзі боялися його рухати. Він був дуже сумний і досі сумнівався, чи

правильно вчинив. Коли прибули назад, хлопчик підійшов просто до Аслана, подав йому яблуко і промовив: "Я приніс Вам яблуко, яке Ви хотіли, сер".

РОЗДІЛ 14. САДЖЕННЯ ДЕРЕВА

Хлопець виявив, що цього разу може дивитися левові просто у вічі. Тепер Дигорі забув про свої клопоти і почувався цілком задоволеним. Аслан сказав, що саме хлопчик має посадити Дерево, яке повинно стати захистом для Нарнії. Хлопчик кинув яблуко біля річки, туди, де пухкіший ґрунт. Від ріки долинув легкий сплеск, коли яблуко впало у багно. Після цього усі продовжили коронацію короля Нарнії Френка та Гелен, його королеви. Діти щойно тепер зауважили подружню пару. Обое були зодягнені у дивовижно гарні шати. За наказом лева з'явилися гноми і викували з золота чудові корони, які Аслан поклав на голови короля і королеви.

Золото для корон взяли з одного з чотирьох дерев, які росли поряд, гілки були чи то зв'язані до купи, чи, може, просто крони переплелися між собою. І між тими деревами сидів... дядько Ендрю. Повернемось трохи назад: коли підливання привело його до тям, він виявив, що промок до нитки, вкопаний вище колін. Чоловік почав пронизливо верещати та завивати. Звірі, звісно, відкопали дядька, він спробував було накивати п'ятами, але тієї ж миті хобот слона гнучкою петлею обхопив його і повернув назад. Тепер усі розуміли, що дядька Ендрю необхідно десь надійно сховати, аж доки в Аслана з'явиться нагода підійти, подивитися і сказати, що з ним робити. Ось тому вони злагодили навколо нього таку собі клітку. Звірі нарекли дядька Ендрю йменням Бренді, бо саме це слово він уживав найчастіше. Йому приносили горіхи, грушки, яблука та банани, і він влаштував собі непогану вечерю.

Поллі попросила Аслана заспокоїти дядька, та лев сказав, що чоловік з власної волі зробився нездатним розуміти його голос, він чує лише вуркіт та рик. Проте Аслан дихнув на дядька, і той заснув, звільнившись на декілька годин від усіх мук і жахів, яких сам на себе накликав.

За цей час виросло дерево. Воно виросло швидко і безшумно, коли всі були поглинуті коронацією. Срібні яблука виглядали з-під кожного листочка. Лев наказав мешканцям Нарнії охороняти Дерево. Доки воно буятиме цвітом, чаклунка не повернеться в Нарнію. Вона не насмілиться наблизитися до Дерева й на сотню миль, бо ці пахощі, які є радістю, життям і здоров'ям, для неї обернуться у смерть, жахіття та відчай.

Дигорі сказав Аслану, що чаклунка з'їла одне яблуко з того дерева. Лев розповів, що чаклунка матиме тепер вічну молодість і незламну силу, але коли у тебе зле серце, нескінченні дні є лише нескінченим нещастям, і чаклунка вже починає це розуміти. Аслан також знав, що чаклунка спокушала хлопчика. Лев пояснив, що яблуко вилікувало б маму, але не для хлопчикової чи маминої радості. Настав би день, коли вони обое зрозуміли б, що краще було померти у тій хворобі. Дигорі мовчав, бо сльози душили його: він уже відмовився від будь-яких сподівань урятувати маму. Та лев знову заговорив. Він сказав, що біда сталася б через украдене яблуко, але тепер усе по-іншому, і Дигорі може взяти яблуко з цього Дерева. Хлопчик зірвав яблуко і поклав до

кишені. Потім спитав Аслана, чи можна повернутися додому.

РОЗДІЛ 15. КІНЕЦЬ ЦІЄЇ ІСТОРІЇ ТА ПОЧАТОК УСІХ ІНШИХ

Навіть не використовуючи перстенів, бо з ними був Аслан, діти з дядьком опинилися у Лісі поміж Світами. Дядько Ендрю лежав, похрюпуючи, на траві. Аслан сказав ще про дві речі: попередження та наказ. Діти побачили, що калюжа, яка вела до Черну, уже висохла. Той світ загинув, і це мало бути попередженням для світу дітей, бо він стає все більш гіршим. А наказом лева було відібрати у дядька перстені і сховати їх так, аби ніхто більше не зміг ними скористатися.

Наступної хвили всі троє (дядько Ендрю нарешті пробудився) провалилися у Лондон. Вони стояли на бруківці перед вхідними дверима будинку Кеттерлі і, якщо не згадувати чаклунки, коня та візника, все було таким самим, яким вони його покинули: вуличний ліхтар без верхівки, уламки кеба і натовп. Народ усе ще жваво обговорював недавні події. Поліціант приходив до тями. Диг'орі зрозумів, що вся пригода не зайняла і хвилини.

Велика група людей несамовито розшукувала Джейдіс та коня. Ніхто не звертав уваги на дітей, бо ніхто й не бачив, як вони зникли і повернулися сюди. Діти без труднощів та зайвої метушні запхали дядька Ендрю в дім ще до того, як хтось устиг поставити бодай якесь питання. Дядько Ендрю випередив їх і рвучко гайнув по сходах угору. Та побіг він не на горище, а до пляшки, щоб випити алкоголю. Пан Ендрю одразу зник у своїй спальні і замкнув за собою двері. Невдовзі вийшов перебраний у домашній халат і попрямував у ванну.

Диг'орі попросив поллі забрати решту перстенів, а сам пішов до мами. Він тихенько зайшов до маминої кімнати і вийняв із кишені Яблуко Життя. Яблуко яріло і відкидало дивовижні лелітки на стелю. Воно було таке запахуще, ніби вікно кімнати розчахнули просто у небеса. Диг'орі обчистив яблуко від шкірки, розрізав і шматочок за шматочком подав мамі. Навіть іще не доївши, вона усміхнулася, відкинула голову на подушку і заснула справжнім, природним, солодким сном. Хлопчик нахилився, тихесенько поцілував її і навшпиньках вийшов із кімнати, забравши зі собою недогризок яблука.

Того вечора Диг'орі закопав недогризок яблука у садку за будинком.

Наступного ранку прийшов лікар і був просто вражений тим, що жінка почала одужувати. Згодом хлопчик зустрівся з Поллі. Вони закопали перстені там, де Диг'орі закопав учора качан від яблука.

Через тиждень після цієї події стало цілком очевидно, що мама Диг'орі одужує. Ще за два тижні вона вже сиділа у садку. А за місяць Мейбл уже грала з сином і Поллі.

Десять за шість тижнів цього чудового життя прийшов довгий лист від тата Диг'орі з Індії, який містив у собі найкращі новини. Старий двоюрідний дід Керк помер, а це означало, що тепер тато став дуже заможним. Тато готувався подати у відставку і назавжди повернутися з Індії додому. І величезний будинок на селі, про який Диг'орі чув усе своє життя, але ніколи не бачив, тепер переходив до них.

Поллі та Диг'орі назавжди залишилися великими друзями, і дівчинка приїздила до нього гостювати у їхній чудовий будинок майже на кожні свята.

У Нарнії звірі проживали у великому мирі та радості. Король Френк та королева Гелен, а також їхні діти щасливо жили у Нарнії. Їхні сини одружувалися з німфами, а дочки – з лісовими та річковими богами. Ліхтар, який чаклунка, сама того не знаючи, посадила, світив день і ніч у лісі Нарнії, отож місце, де він виріс, назвали Ліхтарною Пущею. Коли ж сотні років по тому інша дитина з нашого світу потрапила в Нарнію серед снігової ночі, той самісінький ліхтар зустрів її привітним сяйвом. А ця пригода, до речі, була пов'язана з іншою.

Було це так. Прутик від яблука, яке Дигорі посадив у садку за будинком, виріс у чудове дерево. Дерево рясно родило яблука. Коли Дигорі досягнув зрілого віку і став видатним ученим, професором та відомим у свій час мандрівником, старий будинок Кеттерлі перейшов до нього. Тоді всією Південною Англією пронісся шторм страшної сили, який і повалив дерево. Дигорі не зміг його відживити, тому порізав на дрова, а з решти змайстрував шафу для одягу, яку перевіз у той великий будинок на селі. І хоча не він, то хтось інший таки відкрив для себе чудодійні властивості шафи. Це було початком усіх теперішніх та прийдешніх відносин поміж Нарнією і нашим світом, про які Ви зможете дізнатися з інших книжок.

Коли Дигорі та його домочадці переїхали жити у великий сільський будинок, то взяли дядька Ендрю до себе. Ніколи більше у своєму житті старий не пробував займатися Магією, але часто розповідав про красуню Джейдіс.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу